

MRL-uudistus / työryhmän 20. kokous

Aika	to 28.5.2020 klo 13.00–16.00
Paikka	Skype-kokous
Osallistujat	Teppo Lehtinen, pj, YM Ari Ekroos, Aalto-yliopisto Mervi Karhula, LVM Vilppu Talvitie, MMM Jari Salila, OM Vesa Pekkola, STM Anu Hernesmaa, VM Ilkka Heikkinen, YM Riitta Rönn, YM, Anna-Leena Seppälä, YM Anne Jarva, Kuntaliitto Anna-Mari Ahonen, maakuntien liitot Kirsi Martinkauppi, YM Martti Häkkänen, Helsingin yliopisto Panu Lehtovuori, Tampereen yliopisto Maija Neva, sihteeri, YM Mirkka Saarela, sihteeri, YM Melica Hellén, viestintäasiantuntija, YM Antti Irjala, YM Jaana Junnila, YM Matti Laitio, YM

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.03. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio Anne Jarvan tekemällä muutoksella.

2. Valmistelun tilannekatsaus

Annettiin työryhmälle tiedoksi Kuntaliiton ja maakunnan liittojen kirje. Vilppu Talvitie totesi, että maa- ja metsätalousministeriö on samaa mieltä kirjeessä esitetyistä asioista.

Keskusteltiin rakentamista koskevien pykäläluonnosten kommenttikierroksesta. Rakentamisen lupajärjestelmää ja rakennusvalvonnan järjestämistä koskevat pykäläluonnokset ovat lähdössä kommenttikierrokselle kesäkuun alussa. Todettiin, että kommentointiaikaa annetaan 2.7. saakka ja tarvittaessa myönnetään lisää aikaa. Todettiin lisäksi, että rakentamisen vastuukysymystä koskevat pykäläluonnokset ovat lähdössä kommenttikierrokselle heinä-elokuussa.

3. Osallistuminen, vaikutusten arviointi, viranomaisyhteistyö, muutoksenhaku

Osallistumisen jaoston puheenjohtaja Matti Laitio esitteli asian PPT-esityksen pohjalta.

Keskusteltiin asiasta. Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia asioita ja kysymyksiä:

Osallistuminen

- Voisiko aloitusvaiheen ja valmisteluvaiheen yhdistää joissain tilanteissa? Todettiin, että tätä on hyvä vielä pohtia.
- Miksi muistutukseen ei enää tarvitse vastata erikseen? Riittääkö syyksi, että vastaukset muistutuksiin näkyvät kaavaselostuksessa? Todettiin, että tätäkin olisi hyvä vielä pohtia.
- Onko kaikki asiaa koskevat direktiivit huomioitu riittävästi? Osallistumisoikeusdirektiivi?
- Voivatko muutosehdotukset heikentää niiden ihmisten osallistumismahdollisuuksia, jotka eivät pysty digitaalisten palvelujen käyttämiseen? Todettiin, että tiedon saavutettavuus ja osallistuminen turvattava kaikille.
- Pitäisikö maanomistajilla olla vahvempi tiedonsaantioikeus kuin muilla osallisilla? Pitäisikö MRL:ssä erotella asianosaiset ja osalliset?

Vaikutusten arviointi

- Miksi kaavaselostuksessa on esitettävä myös kv-ympäristönsuojeluasiat ja maailmanperintöasiat? Todettiin, että kv-ympäristönsuojeluasiat ovat nykyisessäkin laissa. Maailmanperintöasiaa on käsitelty Rajapinnat-jaostossa.
- Mikä on hyvää vaikutuksenarviointia? Keneen vaikutuksenarviointi kohdistuu, nykyisiin vai tuleviin ihmisiin? **Miten toimintaympäristön muutokset huomioidaan?**
- Miksi laissa käytetään ilmaisua ”todennäköisesti merkittävät vaikutukset”? Kyseessä on varsin väljä ja joustava ilmaisu, mutta toisaalta tällaisia ilmaisuja käytetään ympäristölainsäädännössä paljon. Onko mahdollista tarkentaa?

Viranomaisyhteistyö ja muutoksenhaku

- Onko johdonmukaista palauttaa ELY-keskusten valitusoikeus 2017 tehtyä muutosta edeltävään laajuuteen? Mitkä ovat perusteet ELY-keskusten valitusoikeuden palauttamiselle? Vuonna 2017 tehtyä muutosta on ehditty soveltaa vain muutaman vuoden, saadaanko soveltamiskäytäntöä kerättyä? Voidaanko asiaa selvittää tarkemmin?
Todettiin, että osa työryhmästä kannattaa ja osa vastustaa ELY-keskusten valitusoikeuden palauttamista.
- ~~Anna-Mari Ahonen ilmoitti, että maakuntien liitot vastustavat ELY-keskusten valitusoikeuden palauttamista.~~
- Metsähallituksen tulisi päästä osallistumaan viranomaisneuvotteluun. Voidaanko tämä huomioida pykälä kirjoitettaessa?

Anna-Mari Ahonen pyysi, että muistioon kirjataan seuraava lausuma:

”Maakuntaliitot eivät hyväksy ELY-keskusten valvovan roolin palauttamista vuonna 2017 voimaan tullutta maankäyttö- ja rakennuslain muutosta edeltävälle tasolle. Muutos on ollut voimassa vasta lyhyen aikaa, eikä sen todellisia vaikutuksia ole vielä voitu arvioida. Pidemmän ajan kuluessa tulee tarkemmin selvittää toteutetun muutoksen vaikutukset, kun toimintaympäristössä mikään ei ole muutaman vuoden takaisesta tilanteesta muuttunut. ELY-keskusten rooli tulevissa aluehallinnon rakenteissa on vielä epäselvää sekin. Nyt ehdotettu muutos vahvistaisi valtion roolia, mutta myös yksittäisen virkamiehen roolia ohi demokraattisen päätöksentekojärjestelmän ja kunnallisen itsehallinnon.”

4. Asemakaavan aloite- ja valmistelu-oikeus

Alueidenkäytön jaoston puheenjohtaja Antti Irtala esitteli asian ppt-esityksen pohjalta.

Keskusteltiin asiasta. Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia asioita ja kysymyksiä:

- Aloiteoikeuden laajentaminen on kannatettava asia.
- Onko laadintaoikeuspykälä liian väljä? Pitäisikö olla tarkemmat edellytykset, milloin laadintaoikeus annetaan? Onko muutoksenhakukielto tässä yhteydessä mahdollinen?
- Osa työryhmästä piti laadintaoikeutta liian laajana, osa liian suppeana.
- Todettiin, että esille nostettuja asioita selvittää lisää ja pykälien kehittämistä jatketaan.

5. Kaavojen toteuttaminen

Kaavojen toteuttamisen jaoston puheenjohtaja Jaana Junnila esitteli asian PPT-esityksen pohjalta.

Keskusteltiin asiasta. Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia asioita ja kysymyksiä:

Tonttijako

- Todettiin, että Kuntaliiton edustaja on tuonut kaavojen toteuttamisen jaostossa aktiivisesti esille kuntien asiaan liittyviä kommentteja.
- Ilmaisluovutusasian yhteydessä on ollut esillä korvauksen kompensointi kehittämis- ja sopimusmenettelyillä.

Kadut ja yleiset alueet

- Katusuunnitelman tekomahdollisuus kaavan yhteydessä on hyvä asia.
- Voisiko yleisen alueen käsitteen rajata koskemaan kunnan aluetta kuten KML:ssa?
- Kunnan yleiset määräykset infrarakenteen rakentamisen yhteensovittamisesta mietittävä yhteen LVM:n hallinnonalan yhteisrakentamissääntelyn kanssa.
- Olisi hyvä tavoitella yhtenäisiä käsitteitä yli hallinnonrajojen.
- Katusuunnitelman sisältövaatimusten säätelyn tulisi olla täsmällisempää, siinä mallia voisi ottaa maantiesuunnittelusta. Laissa pitäisi ottaa kantaa keskeiseen sisältöön, laatuvaatimuksiin sekä siihen, miten saavutetaan turvallinen ja toimiva katu ja miten liikenne ja liikkuminen kaduilla toimii.
- Myös automaatio ja tietomallit ovat tärkeitä asioita katusuunnittelussa.

Yleisiä kommentteja koko säännöspaketista ja yleisasioista

- Säännöspaketti on hyvä pohja, josta voi lähteä jatkokehittämään. Pitäisikö maapolitiikan ohjelma sovata, meneekö sova-velvoitteen piiriin? Todettiin, että asia selvitetään.
- Maanmittauslaitoksen lausunto riippumattoman aseman turvaamisen varmistamiseksi ei ole hyvä asia ja lisäksi lunastamisen ympäristövaikutusten selvittäminen jää funktioltaan epäselväksi. Todettiin, että kaavojen toteuttamisen jaosto on huomannut saman ja kyseisiä säännöksiä ollaan poistamassa.
- Termi maanomistaja on hyvä, koska kiinteistökasite ei pidä sisällään kaikkia kiinteän omaisuuden yksiköitä.

Haitankorvaukset ja lunastukset

- Rakentamisrajoituksia mietitään kaavoituksessa. Haitankorvaussääntöjen selkeyttäminen on hyvä tavoite.
- Katualueiden haltuunoton järjestelmä muuttuu toisaalla, se on tuomassa katualueiden säännöt lunastussäännösten piiriin. Tämä ei ole välttämättä toivottavaa, kiinteistönmuodostus on parempi prosessi katujen osalta.

6. Muut asiat

Sovittiin, että Jari Salila esittelee seuraavassa kokouksessa lunastuslain uudistusta, jos HE-luonnos on silloin ehtinyt lähteä lausunnoille. Tämän vuoksi seuraavaa kokousta pidennetään puolella tunnilla.

Todettiin myös, että MRL:n valmistelijat ovat tarvittaessa yhteydessä OM:n julkisoikeuden asiantuntijoihin esille nousseissa perustuslakikysymyksissä.

Osallistuminen, vuorovaikutus ja vaikutusten arviointi -jaoston pysyväksi asiantuntijaksi nimettiin Kaija Savolaisen (Omakotiliiton entinen toiminnanjohtaja) tilalle Omakotiliiton liittohallituksen puheenjohtaja Ari Rehnfors.

7. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous 10.6.2020

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.45.